

SMOLENICKÝ POSOL

Ročník: 2.
Číslo : 3.
Sept. 1992

CASOPIS SMOLENICKEJ FARNOSTI

Dojmy mladých z Talianska

"Čo Gabika nevybaví, to sa už vybaviť nedá" - tento známy výrok sa opäť naplno potvrdil. Gabika s Darinkou naozaj všetko zaistili do bodky a tak sa milí "pútnici, pelegríni a vagabundi" v jedno slnenčné nedeľné popoludnie nahustili do autobusu a na čas sa stratili blízky z dohľadu s nádejou, že zo zážitkov pre oči i pre dušu, čo si prinesú domov sebe i svojim drahým, budú čerpať dlhší čas. O naše duše sa starali dvaja duchovní pastieri - dôstojný pán z Naháča a náš obľúbený vdp. Mrva, ktorý sa nám denne prihovráľal pod signálom "halló-halló milí pútnici, pelegríni a vagabundi" a usmerňoval naše rozšantené stádočko. Tvorili ho domáce ovečky a baránky, ale aj z iných košiarov - z Bratislavy, Trnavy, Dolných Orešian a Naháča. Vraj veselá kompánia, ktorá so svojimi gitarami, harmonikami, flautami a hlasmi vedela narobiť okolo seba rozruch i v cudzích krajinách.

Naša cesta bola nasledovná: Viedeň, Benátky, Lido di Solo, Assisi, Rím, San Marino, Padova, Smolenice. Keby sme mali vymenovať všetko, čo sme videli a zažili, museli by sme vydať zvláštnu prílohu. Preto sa chcem s Vami podeliť s tým, čo sa najviac vypísalo do mojich spomienok. Viedenský chrám sv. Štefana - vysoký, široký, dlhý ako má byť naša viera. Večerná sv. omša - nevypustili ma na ňu pre krátkosť mojich nohavíc. Bol vo mne tichý protest, záleží na tom? Záleží. Sprevádzalo nás to potom v každom chráme - vstupná kontrola - nevzbudíť pohoršenie na svätom mieste. Prajem Vám všetkým prejsť sa večernou Viedňou. Na každom kroku vandrovní umelci, hudobníci, maliari a umeleckí remeselníci. V parku Márie Terézie stojí obrovský trojhlavý plyšový maco. Ranné Benátky zaspaté, oblepené žuvačkami, samý kanál. Vyjdeš z domu, zabudneš a spadneš do vody, ak tam práve nekotví gondola. Kráčame hustou spleťou úzkych uličiek a mostíkov, kde si náprotivní susedia môžu podať oknom ruky. Námestie sv. Marka zaplavené hrkútajúcimi holubami. Aj my sme si zahrkútali naše ľudové piesne. Prišla "električka" - gondola, ľudia idú do práce, počúvajú nás a usmievajú sa. Cestou späť nazrieme do kostola sv. Rócha a v malom kostolíku sa spolu pomodlíme križovú cestu. Slniečko nás rozpaľuje, tak sa tešíme na more. Lido, typická prímorská pláž s lehátkami a slnečníkmi. Oči nás štípu od soli, aj tak sa tešíme, hráme vo vode volejbal, stavíme si hrad z piesku. Robíka sme zahrabali až po uši a slniečko pečie. Chrám Boží je v tomto meste moderný a jednoduchý. Prehovoril mi do duše obraz na hlavnom oltári. Na jedinom obraze veľa výjavov z Písma. Búrka na mori, ulovené ryby, deti pri Pánovi Ježišovi, ktorý má rany na rukách i nohách. Žena podáva Ježišovi ryby. Aj my sa snažme dávať z toho, čo sme dostali od Neho. V tomto chráme som tiež videla najjednoduchšiu a najkrajšiu sochu Panny Márie. Cestujeme ďalej. Spíme v spacákoch na kraji parkoviska v Assisi, nádherné prebudenie na úpäti kopcov pod kamenným mestečkom. Ideme

nesmelo, akoby nehodni po uličkách, kde chodil bosý František. Dýcha tu história. Je tu ticho a veľa muškátov, vo výkladoch obchodíkov sa usmievajú utešené buclaté karikatúry františkánskych mníchov ako hrajú karty, sedia pri počítači, na oslíku a vo vani. Stretáme tu ozaj bosých nasledovníkov sv. Františka. Na spodnej časti honosnej trojposchodovej katedrály je skromná a jednoduchá kaplnka. Tu leží telo sv. Františka. Tak je pochovaný, ako žil. Predstavujem si ho ako naháňal motýle, obdivoval vtáčiky a kvietky, ich jednoduchosť a bezstarostnosť, ako sa obetoval Bohu vo svojich bližných, biednych, chorých, ako opravil chrám, keď ho o to Ježiš požiadal. - chrám cirkvi obnovil na pevných základoch pokory, lásky, chudoby, nádeje a viery.

Bazilika sv. Petra.

Rím

Svätá omša - naša po slovensky sprevádzaná našim spevom vo farskom kostole farnosti, kde nás prijali na tri dni. Sú prázdniny, v chráme je zopár babičiek. A keď si ideme popriať pokoj a bratskú lásku, jedna babička sa z druhej strany kostola rozbehne a najradšej by nám všetkým tuho stisla ruky.

Toto naše trojdňové bydlisko sa mi veľmi páčilo. Kostol spojený s farou a veľkou kinosálou s menšími miestnosťami, kuchyňou, sprchami, ihriskami, čo nám tu mohlo chýbať? Len škoda, že sme sa sem prišli iba vyspať. Dni sme doslova zapchali prehlídkami, ale nelutujem. Kto tam bol, chápe ma, kto tam nebol, vrele odporúčam. Byť maličkým v chráme sv. Pavla, ocitnúť sa na Svätopeterskom námestí, stráviť v Bazilike sv. Petra aspoň dve hodiny, zastať v pokore pred Michelangelovou Pietou a uvedomiť si bolesť s nádejou, lásku s vlastným umŕtvovaním, odovzdanosť a radosť zo zmŕtvychvstania, stratiť sa na dva dni vo vatikánskych múzeách so Sixtínskou kaplnkou. Ja túžim vrátiť sa späť a vidieť tie isté a nové

diela, ktoré som nestihla vidieť. Skvosty umenia, ktoré sa zrodili pod vedením Ducha. Keď vidíš gobelín - vraždenie neviniatok, chceš kričať - nie! Keď zastaneš pred tromi strašnými kohútmi s hrozivými pazúrami a zobákmi, cítiš, aká hrozná bola Petrova zrada, aká hrozná je tvoja zrada. Keď vidíš Stvorenie sveta, Posledný súd, ďakuješ, že máš oči, že ruky vytvorili toto dielo, ďakuješ, že je svet a že si ty. Je v Ríme dost chrámov, ktoré sme navštívili, mnoho bohostánkov, pred ktorými sme pokľakli, veľa sväteničiek, z ktorých sme sa prežehnali. Je tam i staroveký Rím s Koloseom - kde boli kruto mučení prví kresťania. Je zvláštne kľačať na schodoch, po ktorých išiel Pán Ježiš na Golgotu, je zážitok vidieť pozostatky svätého križa, trňovej koruny, klince. Keď si teraz uvedomujem, čo tieto veci predstavujú a že Pán Ježiš aj nimi trpel, v ľútosť skláňam hlavu. Milí pútnici, pelegríni, vagabundi, po dvoch dňoch Rím opúšťame. Zásľuhou pátra Šilhára, proferora a kňaza v Ríme, sme toho videli veľmi veľa. Jeden deň s nami chodil, ukazoval, vysvetľoval, spieval a urýchl'oval presuny. Dal zo seba všetko, čo v ňom bolo. Vďaka mu. Lúčime sa s Rímom a smerujeme k severu. Kúpeme sa opäť v mori, v známom Rimini. Z mora sledujeme západ slnka. V noci vystupujeme do čulého San Marina, ráno sme v Padove. Pri hrobe sv. Antona sa zúčastňujeme na bohoslužbe. Prechod alpským horstvom, Rakúskom a vivat domovina!

A teraz spomínam - na všetko, čo sa sem nevmestilo. Spomínam a ďakujem Tebe Otče, Vám, dôstojný pán, nášmu sprievodcovi Vladimirovi, Darinke, Gabike, "doktorke", ujom šoférom a všetkým pelegrinom, s ktorými sme boli jedna veľká rodina.

Dovidenia, teším sa na ďalšiu našu akciu.

I. H.

Farníci sa pýtajú... a tu je odpoveď

Chodia po domoch jehovisti, pekne hovoria o Bohu, dobre poznajú Písmo sv. dávajú zadarmo časopisy - v čom sa od nich my, katolíci líšime?

Takmer vo všetkom. Nie sú ani kresťania a neuznávajú základné články našej viery. Napr. neveria v Najsv. Trojicu, že Kristus je Boží Syn, neveria v Ducha Svätého, neveria v cirkev v spoločenstvo svätých, nesmrteľnosť duše, život večný len pre vyvolených atď. Majú aj celkom odlišnú morálku, napr. neprípúšťajú transfúziu krvi, večnú odmenu, či trest atď.

Teda pri návštevách im nejde o náboženský rozhovor, či prehĺbenie viery, ale aby vás získali pre svoju vieru. Majú nato smernice, ako sa majú prihovárať, najprv sympaticky, potom až dotieravo - neodbytné. Teda rozhovor s nimi je zbytočná strata času. A keď už im tak veľmi záleží na rozhovore, povedzte, že "ideme na faru" a to ešte neurobili. Bertz povedal: "Nemajú zmysel pre argumenty druhých, ale vedú vlastné monológy ako magnetogónová páska".

oo (MM)

ČO NÁS NETEŠÍ ?

Zvlášť starší farníci si sťažujú, že mladší, zvlášť deti nezdravia na ulici starších a keď aj pozdravia (ba i pri kostole) tak nie kresťanským pozdravom.

Patrí k slušnosti a kultúre ľudí, že na ulici pri stretnutí sa navzájom pozdravia, obyčajne s úsmevom. Ak chceme vyjadriť zvlášť hlbokú úctu zdravenému, môže byť aj úklon, čím chcem vyjadriť "vážim si ťa"! Niektorí dávajú i ruku na srdce, čím vyjadrujú "nosím ťa hlboko v srdci"! Obyčajne zdraví mladší staršieho, podriadený nadriadeného, muž ženu, ale

v záujme vytvárania priateľskej, takmer rodinnej atmosféry nášho farského spoločenstva nie je ani potrebné to tak veľmi vymedzovať. Je známe, že napr. sv. Don Bosko nečakal na pozdrav ani od detí, ale už zďaleka sa im s úsmevom prihovára. Pán Ježiš dokonca hovorí, že máme pozdravovať i tých, čo nám zle robia: "A ak pozdravujete iba svojich bratov, čo zvláštne robíte? Nerobia to aj pohania?"

Ako pozdravovať? Ostatných všeobecne zaužívanými pozdravmi, ale my veriaci sa máme pozdravovať kresťanskými pozdravmi. Hlavný náš pozdrav je: Pochválený buď Ježiš Kristus!, vlastne pri stretnutí 2 bratov, sestier pozdravujeme Toho Tretieho, ktorý nás spája a to nášho drahého Spasiteľa. Nech je to úprimné, ozaj zo srdca a taktó sa to stáva aj modlitbou (voľakedy to bolo spojené s odpustkami). Niektorí užívajú latinskú formu: "Laudetur Iesus Christus!". Je aj skrátaná forma: "Chvála Kristu!" niektorí pridávajú "i Márii". Tiež sú cenné pozdravy ako: "Pozdrav Pán Boh!", "Pomôž Pán Boh!" atď. Podstatné je, aby sme si navzájom žičili, priali od Boha to najlepšie. A tak teda deti, nezabudnite pozdraviť starších a keď pozdravujete tých, o ktorých viete, že sú veriaci (povedzme idú do kostola), tak ich pozdravujeme našim kresťanským pozdravom.

Na ulici možno poznať, kto je ako vychovaný!

(MM)

Kresťanskí rodičia na pár slov...

Začal sa nový školský rok a iste si prajete, aby pre vaše deti bol dobrý a úspešný. O príslušné vedomosti a vzdelanie sa ako dúfame zdarne pričini škola. Je však potrebné, aby ste úzko so školou spolupracovali, a tak sa spoločne pričínili o vzdelanie vašich detí. Ale popri vzdelaní treba dbať aj o výchovu a mravnú formáciu, aby úmerne s vedomosťami rástol i charakter dieťaťa, popri kultúre rozumu aj kultúra vôle a srdca. Ak by tu táto úmera nebola, dokonca i to vzdelanie by mohlo byť na škodu, podľa Aristotela a po ňom Komenského: "Kto pokračuje vo vedách, ale upadá na mravnosti, viac upadá ako pokračuje". Napr. niekto sa naučil čítať a nemal by mravné zásady vypestované a čítal by i knihy nemravné a bludné a v dôsledku toho by šarapatil v spoločnosti a nakoniec večne bol nešťastný, nebolo by lepšie, keby čítal nevedel, a tak nepoznal ten "literárny jed", a tak by si spokojne žil a bol potom večne šťastný? Samozrejme, ide o to, aby každý dostal vzdelanie, ale aj dôslednú mravnú výchovu. K tomuto chce napomôcť vyučovanie náboženstva, ktoré dáva motiváciu k mravným skutkom, ktoré pramenia z viery.

Náboženstvo je pripravené dať deťom odpoveď na najzákladnejšie otázky života, pomáha nám pochopiť kto sme, na čo sme na svete a kam smerujeme. Teda dáva zmysel a cieľ života, ukazuje nielen cestu, ale aj ako po tej ceste kráčať, aby sme nezablúdili, resp. morálne "nehavarovali", ale ukazuje kde zviať silu zvládnuť túto cestu a prekonať ťažkosti. Vodcom na tejto ceste je Ježiš Kristus, ktorý povedal "Ja som cesta, pravda a život". V Kristovi je základ mravnosti, vrchol všetkých čností - vždy priamy, úprimný, čestný a nezlomný. Nelichotí davu, ale ho vedie, odmieta polovičatosť, nerozhodnosť a zvlášť pokrytectvo. Dieťa, ktoré spozná a zamiluje si Krista, nemôže byť zlé, alebo aspoň bude v stálej snahe byť dobré.

Je však potrebné, aby sme dobre spolupracovali. Prosím kontrolujte deti, ich dochádzku, preopakujte prebratú látku, ale hlavne dávajte príklad úprimnej lásky k Bohu, ku Kristovi a aby ste svoju vieru dosvedčovali kvalitným kresťanským životom.

Chcem pripomenúť, že máme vážne ťažkosti pri vyučovaní v tom, že učíme 5. až 8. hodinu, keď sú deti už vyčerpané a zvlášť v preteplených triedach je veľmi ťažko vytvoriť tú želanú "príjemnú atmosféru". Vyučovanie náboženstva je stále podcenené, zatlačené na okraj, a preto je iste aj

Čo nového v Lošonci?

Koncom mesiaca júna zorganizovala KJ Žien pút našich veriacich na Staré Hory. Počas celej cesty tam i naspäť veľmi pršalo, čo však nezmenšilo náš úmysel navštíviť, poďakovať a svojimi modlitbami si vyprosiť ďalšiu pomoc a ochranu od Panny Márie. Spomíname to preto, lebo po príchode na pútnické miesto mraky sa roztrhali, zasvietilo slniečko, čo trvalo až do nášho odchodu. Aj takto sa nám odplatila naša Maticka za návštevu u nej. Cestou späť sme si prezreli kúpeľné mestečko Sliač a pútnické miesto Svätý Beňadik.

V mesiaci júli sme na sviatok patrónky nášho kostola svätej Anny oslávili výročie posviacky, čiže hody. Túto milú slávnosť okrem nášho pána dekana obohatil svojou prítomnosťou a povzbudzujúcou kázňou aj vdp. Stanislav Sloboda. Svätú omšu spestrili spevom i naše mladé speváčky. Veríme, že i naďalej budú v našom kostole znieť ich pekné hlásky na Božiu oslavu.

Aj ďalšia púť v mesiaci auguste patrila našej milej Matke - patrónke Slovenska v Šaštine. Tejto púte sa zúčastnilo 47 našich veriacich.

Aj do tretice v tomto roku pripravuje KJ Žien púť do Marianky. O tom však v budúcom čísle.

Na výzvu nášho arcibiskupa metropolitu Jána Sokola uskutočnila KJ Žien v našej obci zbierku na pomoc trpiacim v Bosne a Hercegovine. Celkovo bolo zozbieraných 7 kartónov potravín, 7 igelitových vriec šatstva a v hotovosti 5 150,- Kčs.

V minulom čísle sme vymenovali všetky ženy-matky, ktoré sa starajú o čistotu kostola a jeho okolia. Teraz zase uvádzame, že o výzdobu nášho kostola sa s veľkou láskou starajú naše sestry A. Hacajová a P. Psicová. S obdivom pozeráme na krásne kytice, ktoré ich ruky vytvorili na oslavu nášho Pána.

(VL)

Z HISTÓRIE LOŠONCA

Lošonec leží na východnom svahu Malých Karpát. Podľa Vlastivedného slovníka obcí na Slovensku II. str.189 (Bratislava, Veda 1977) obec Lošonec s farou sa spomína v rokoch 1332 - 1337. Z najstarších listín sa dozvedáme, že Lošonec sa pôvodne menoval Dub. Majiteľom Lošonca bola vtedy bohatá zemianska rodina Dubovcov. Tito mali priezvisko od dediny, v ktorej mali svoje sídlo.

Aký je pôvod názvu Lošonec, to sa nedá presne určiť. Je však pravdepodobné, že súvisí s rodom Loszonzcy, ktorý sa stal okolo roku 1440 majiteľom Lošonca. Panstvo rodiny Loszonzcy bolo najväčšie v prvej polovici 15. storočia. Zvlášť smelo si počínal Štefan Loszonzcy, ktorého majetky sa rozprestierali až na územie obce Naháča, Dolnej Krupej a Horných Orešian. Patrila mu tiež polovica Smolenického hradu. Druhá polovica Krištofovi Orszaghovi de Guth, majiteľovi dobrovodského panstva. Štefan Loszonzcy zomrel r. 1564. Ostala po ňom vdova Anna a dcéra Anna. Dcéra Anna Lošonská sa vydala v r. 1568 za chorvátskeho bána Krištofa Ungnáda, baróna zo Šbneghu. S rukou Anny Lošonskej získal Krištof Ungnád jej patriacu polovicu hradu Smolenického a osadu Lošonec s celým chotárom. Vdove po Štefanovi Lošonom zaplatil odstupné 6 000 florentínskych zlatých. Takto sa stal Lošonec súčasťou smolenického panstva. Anna Lošonská, ktorá sa narodila v Lošonci, zapísala sa do dejín obce zlatými literami. Za povstania Štefana Bátorého a tureckých vpádov bol Lošonec okolo roku 1580 požiarom úplne zničený a obyvateľstvo bolo buď odvlečené alebo povraždené (pravdepodobne to boli Turci). Anna Lošonská vtedy povolala nových osadníkov z Chorvátska, ktorí obec znova vystavali a zaľudnili. Priviedol ich Marko Horváth (Pauličič), ktorému za jeho zásluhy o osadení Lošonca udelila do slobodného užívania jednu a pol usadlosti. Nemu-

sel platiť dane, dostal pozemky, lúky, vinohrady a dom ako dedičné, čiže bol povýšený do zemianskeho stavu. Listina o tomto je datovaná zo dňa 24. apríla 1589.

Anna Lošonská dala Lošončanom vystaviť aj kostol a zasvätila ho svojej patrónke sv. Anne okolo roku 1600. Kostol pozostával pôvodne len z hlavnej lode. Postranné kaplnky a terajšia svätyňa boli postavené okolo roku 1714 - 1729. Má podobu rovnoramenného kríža. Je ohradený kamenným múrom. Jeho historický pôvod je neprešetrený, či neslúžil ako ochrana kaštiela Anny Lošonskej. Pamätná bola drevená zvonica z 18. storočia, ktorá sa nezachovala.

Podľa urbáru z r. 1614 mal Lošonec 54 domov, z ktorých 15 bolo pustých. Obyvatelia pustých domov buď vymreli na mor v dobe vojen, alebo pre ťažké pomery ušli a opustili svoje majetky. V roku 1614 mal Lošonec asi 1/4 obyvateľstva ako v roku 1934.

Dôležitým prameňom pre dejiny Lošonca v dobe od r. 1624 - 1743 je obecná gruntovná kniha, ktorá sa čiastočne zachovala v dome č. 104 (na hornom konci u Martina Solára v rokoch 1930) a obsahovala zväčša kúpnopredajné zmluvy o rozličných predajoch domov, viníc, lúk a tiež niektoré testamenty. Pri každom zápise bol prítomný obecný richtár a obecný úrad. Správu viedol vždy volený richtár. Na pomoci mu boli dvaja konšeli, ďalej dvaja prisašní, pereg a obecný hajtmán. Do obecnej správy sa počítal aj kostolník. Pri dôležitých veciach poctivého úradu bývali prítomní ešte dvaja starší z obce. Richtár i úrad sa volil každý rok, niekedy každé dva roky a musel byť schválený od vrchnosti.

M. Jastrabíková

Keď sa kopal Jánošíkov poklad

(Zo spomienok a rozprávania starých otcov)

Juro J. majster šmečkář sa rád túlal po horách. Rozprával ako na lipe každý týždeň sedávalo a radilo sa 10 bosoriek, ako lietali svetlonosy a žeravé rarášky. Keď počul kuvika, povedal si: "Juro, tadiaľ nechod, kuvik hlási smrť".

Zo všetkého najviac veril svojim virgulám. Jurove virgule pozostávali z koreňa, na ktorom boli zavese- né čudácke veci. Na vrchu to bol z vrany zobák, potom z kohúta noha s pazúrom, z hada kus kože, z myši chvost, rôzne kosti a naspodku železko. Tomuto Juro veril a nikto ho nepresvedčil, že to neukáže, kde je zakopaný poklad. Ale peniaze a poklady sa nesmú kopať, lebo ich strážia duchovia. Len na Jánsku noc sa presušajú a vtedy ich duchovia nestrážia. Juro pomocou virgule zistil, že na kopci "Vojtkov vršok" je zakopaný poklad. Na Jánsku noc vzal čakan, lopatu a podho kopať. O tomto sa dozvedeli miestni mládenci-paholcia šli sa za ním pozrieť. Juro mal zapálenú sviečku a usilovne kopal. Mládenci ho chvíľu pozorovali a potom jeden z nich sa potichu priplazil k nemu a švihol ho prútom po chrbte. Juro vzal virgule a udychčaný dobehol do obce, kde oproti idúcim ženám smutne hovoril: "Kopal som ten poklad v zemi, ale duch ho strážil. Ešte ma tam aj vybil, a tak som utekal, aby ma nedobehol. Aj som počul, ako tie peniaze zahrkotali a padli hlboko do zeme." Ženy Jura lutovali.

Po Jurovi zostali len veselé spomienky a jamy na Vojtkovom vršku.

***** (Loš.)

Rodáci a v Smoleniciach pôsobiaci členovia ■ Slovenského učeného tovarištva ■

V tomto roku si pripomíname a oslávime dvesté výročie zrodu Slovenského učeného tovarištva, ktorého vedúcou osobnosťou bol zakladateľ a organizátor literárnej školy a zákoniteľ prvého spisovného jazyka Slovákov Anton Bernolák.

Slovenské učené tovarištvo bolo obrodným hnutím, ktoré jednotným jazykom osvetľovalo a spájalo, vycho-

vávalo a viedlo Slovákov v časoch národu nežičlivých.

Pri tejto príležitosti azda nebude od vecí pripomenúť si aj tých členov Slovenského učeného tovarišstva, ktorí pochádzali zo Smoleníc, alebo ktorí v Smoleniciach pôsobili.

Smolenickí rodáci - členovia Slovenského učeného tovarišstva:

Ján Kanovič, narodený 22. októbra roku 1768. Po štúdiách na generálnom seminári v Bratislave a kňazskej vysviacke bol od roku 1791 kaplánom v Majcichove. Od roku 1798 bol kaplánom v Starej Turej a v roku 1799 bol menovaný farárom v Ružindole, kde zomrel 25. septembra 1819. Členom Tovarišstva bol po celé prvé obdobie tohto hnutia, t. j. v rokoch 1792 - 1796.

Druhým smolenickým rodákom bol Jozef Kmeth, narodený 15. apríla 1767. Študoval tiež na generálnom seminári v Bratislave a po kňazskej vysviacke pôsobil vo vtedajšom jágerskom biskupstve (od roku 1804 biskupstvo košické). V rokoch 1794 - 1799 bol farárom v obci Kobyly, okres Bardejov, kde aj zomrel. Členom bol v rokoch 1795 - 1796.

Okrem menovaných v Smoleniciach pôsobili ako kapláni dvaja členovia Tovarišstva:

Alojz Végh (nar. 21. februára 1767 v mestečku

Leopoldove) po ukončení teológie a kňazskej vysviacke bol od roku 1791 kaplánom a začal aj administrátorom v Smoleniciach. V roku 1795 bol menovaný za kaplána v Kaplnej a onedlho aj farárom teže farnosti. Pre nemoc sa v roku 1845 zriekol farnosti a utiahol sa do Blatnej pri Senci, kde zomrel 11. júna 1848.

Druhým v Smoleniciach pôsobiacim kaplánom bol Jozef Turzo (aj Thurzo) narodený 4. februára 1767 vo Veľkých Kostolnoch). Po absolvovaní teologických štúdií v Bratislave a po kňazskej vysviacke od roku 1791 bol kaplánom v Cíferi. V roku 1795 bol preložený ako kaplán do Smoleníc. V roku 1802 bol menovaný za farára v Dolných Orešanoch, kde zomrel 28. apríla 1813. Členom Tovarišstva bol v rokoch 1793-1796.

Toľkoto aspoň stručne pre informáciu, že aj zo Smoleníc pochádzali naši Továriši a v Smoleniciach aj pôsobili Továriši.

Venujme im pamiatku - aj v modlitbách!

M. Hradný

Prehľbujeme si morálku

Nestačí len veriť, ale je potrebné podľa viery žiť podľa slov sv. Jakuba: "Viera bez skutkov je mŕtva". A tak zavádzame rubriku, kde si budeme postupne osvetľovať základy našej kresťanskej morálky, aby naša viera bola zosúladená s našim životom, a tak bola "soľou zeme a svetlom sveta".

Ako máme správne žiť?

Boh, ktorý zákonmi udržuje beh sveta a vesmíru, dal i človeku mravný zákon, ktorý je vpísaný do srdca človeka vo svedomí a promulgovaný Mojžišovi na hore Sinaj na dvoch kamenných tabuliach v Desatore. Teda je to prirodzený zákon. V ňom nachádzame vôľu Božiu, ale aj návod k správne životu. Vidíme v ňom prejav Otcovej starostlivosti o šťastie svojich detí.

Prikázania sa podobajú dopravným značkám, ako tie značky chránia šoféra pred haváriou, tak nás chránia, aby sme mravne nehavarovali, a tak pokojne a bezpečne kráčali cestami života k svojmu cieľu. Kto porušuje tento mravný zákon, rozvracia si svoju osobnosť, narúša spoločenský poriadok a spôsobuje ťažké škody svojej duši.

Svedomie je tiež od Boha, je to Boží hlas v nás. Vedie nás k dobrému a varuje pred zlým. Tento vnútorný hlas nás sprevádza nielen pred skutkom, ale aj po skutku. Je to morálny kompas života. Bedá človeku, čo nepočúva na hlas svojho svedomia, zahlušuje ho, otupuje, a tak v duši je nepokoj, chaos, výčitky

a celkový rozklad. Ak sa riadime hlasom svedomia, sme svedomití, čo nám prináša pokoj, radosť "čisté svedomie - stála hostina." (B. Kafka)

Svedomie treba formovať podľa prikázaní!

"Dve veci najviac obdivujem - hviezdne nebo nadou mnou a mravný zákon vo mne." (E. Kant)

(MM)

Spomienky na letný tábor

Koľkokrát sa ešte vyspíme, kým pôjdeme do tábora? 7 x, 6 x, 5 x, 4 x, 3 x, 2 x a už sa balíme a poslednýkrát, spánok nekonečný, nedočakavý. Prišla vytúžená neďľa 26. júla. Deň ako vymalovaný. Popoludní sa pri zmrzline schádzajú detúrence s batohmi, chlebníkmi a tučnými taškami plnými dobrôt a hábkov. Keby neprišiel ujo Adamec s autom, hádam to ani neodnesieme. Posledná pusa mamičky a dovidenia! Nešli sme ďaleko, iba na Jahodník. Zobrali sme to pešo "poza humnú" do Nešticha, kde sa rad detí rozšíril. Detičky sa poznali, poznali aj nás veľké detičky - vedúcich. Tak sme boli plní očakávania, čo spolu prežijeme. Tri jahodnícke chatky sa naplnili 27 deťmi a ihneď ožili. Ožili vpravou, krikom smiechom, spevom, modlitbou, hrou i spravodlivým spánkom. Hneď prvý deň sme zažili niečo, čo môžu zažiť iba deti. Iba deti sa vedia tak bezhranične tešiť, bláznit', jašiť, šantiť a jasať. Bolo to, keď sme spoločne a oblečení poskákali do zelenkavej vody v jahodníckom kúpalisku. "Toto je voda, ktorú dal nám Pán, veselme sa a radujme sa v nej." Rybičkám, špliechaniu, boju o loptu a plahočeniu nebolo konca kraja. Bola to krásna a osviežujúca bodka za horúcim dňom. Detičky sme "vyhnali" na lúku a tam sme sa pri volejbale a futbale sušili.

Po takejto voľnej zábave nás na druhý deň čakala zatažkávacía skúčka - výstup na Ostrý kameň. Cesta pod kopec bola veselá, rýchlo prebehla s hrou na papieriky, kde sme museli byť všetci zdvorilí a odpovedať celou vetou. Vyhodnotenie tejto hry bolo až pri zrúcanine hradu. Vyhral ju najprefikanejší a najzdvorilejší "idol" Dušan Vitek. V hre, ale najmä vo výstupe na zrúcaninu deti ukázali, že nie sú máčovky. Odmnou bol dobrý obed, dúšky vody, krásny výhľad, hra na skrývačku a archeologický prieskum v tajomnom hrade. Pri tejto veselosti si naši odvážlivci ešte neuvedomili, čo ich čaká. Cesta späť po hrebeni na Záruby a Jahodník. Slniečko veru nelenilo a jeho hrejivé lúče nás nielenže hriali, ale aj pálili. Zásoby vodičky došli, a tak sa všetci kúpali vo vlastnej. "Vodu, vodúú, zomierám!" a podobné vzdychy nás vysmädnutých sprevádzali. Ale túžba a nádej, že čoskoro sa napijeme, nás hnala vpred. Dohnala nás až ku nevyčerpatelnému zdroju Panne Márii do Hlboče. Tam je pekná studnička s pramenistou vodou. Aké krásne podobenstvo! Aj cesta do nebeského kráľovstva je ťažká, vyčerpávajúca, úzka, ale kto vydrží, čaká ho nevysychajúci prameň lásky sám náš Otecko. I nasledujúce dni boli plné radosti: - kúpaliska na Chemike, kam sme všetci zdatne došli peši a o tom, ako majú deti radi vodičku, všetci vieme;

- z tábora s chlapcami skautmi na dvore prof. vdp. Slobodu.

Najväčšia radosť bola, keď sme sa kúpali v tábore. Vedrami a hrncami sme sa oblievali ako na "šibi-ribi pondelok" a pripravovali sme si mokré prekvapenia spoza rohu. Vo štvrtok nás Jurko previedol krásou skrytou v skale - jaskyňou Driny. V priestrannej sieni detúrence zadakovali Stvoriteľovi tej nádhery zvelebujúcou piesňou so sprievodom flautičky a

neskrývaného záumu ostatných návštevníkov. Z jaskyne nás viedla k Smolenickému zámku cestička plán prekvapení. Šipky z kameňov, hliny, dreva, šišiek šifrovali skryté odkazy rôznych farieb. Všetky skupiny detí si svoju farbu našli a "modráci" zložili citát "kto mňa nasleduje, nebude chodiť v tmách, ale bude mať svetlo života". Verím, že sa tieto slová Pána Ježiša vryjú do ich srdiečok. Po krásnom výhľade zo zámočkej veže a hrách na lúke sme sa zhromaždili pri Pánovom stole na svätej omši. Túto vzácnu chvíľu sme mohli prežiť i nasledujúci deň, keď do nášho tábora zavítal náš vdp. dekan a v izbičke nám náš verný služobník priniesol Ježiška i jeho Slovo, ako aj veselé hry a kvízy. Prosim, nech náš dobrotivý Pán vzhliadne a vo večnosti odmení jeho oddanosť Bohu a lásku k bližným. Posledný večer v tábore sme chystali nočnú hru v lese. Prišiel však hustý dážď so silným vetrom a odvíal náš nočný plán. Priniesol nám však návštevu - mládež zo Smoleníc a dvoch milých diakonov Janka a Julka, ktorí nielenže v našich chrámoch spestrili bohoslužby, ale aj deťom v tábore porozprávali huncútstvá, čo povyvádzali ako deti. Kiež by im tá detská radosť ostala a s Božím milosrdenstvom ich sprevádzala v ich službe, ku ktorej ich povolal náš Pán.

Už len raz sa vyspíme a ideme domov. Aj sa tešíme, aj nám bude smutno, lebo za týždeň sme sa akurát dobre spoznali, zistili sme, ako sa nám spoločne žije, papá, umýva riad, ako nám chutia dobroty, čo ukuchtili ochotné sestry Evka a Marcelka Sedláčkové (niekedy aj za pomoci detských rúčok). Ako radi sme sa večer modlievali, zhovárali, kreslili a vymýšľali, spievali a hrali, hrali a hrali. Spoznali sme aj svoje chyby a slabosti. Zistili sme tiež, ako nás naši rodičia ľúbia: Každý deň nám priniesol niekto ovocie alebo koláče, dokonca aj puding. Vo všetkých nás ostalo niečo pekné, zážitok, spomienka, moment, týždeň, stretnutie. Detská očka, detský úsmev, detská nevinnosť, nezbednosť a úprimnosť. Deti, keď sa modlia, sú ako anjelíci. Buďme aj my ako ony. Deti, zabudnite na telku a radšej sa hrajte spolu!

Pán Boh odmení všetkých, ktorí prispeli rukou i dušou tak, ako počuť v Písme: "Čo ste urobili jednému z mojich maličkých, mne ste urobili."

~~~~~ I. H.

LÁSKA K ZEMI

Súkromný roľník do roku 1957, kedy bol pri-nútený vstúpiť do JRD a odovzdať svoju zem, či už po otcovo zdedenú alebo ťažkou a svedomitou prácou nadobudnutú, prejavoval ku tejto svojej zemi i veľkú lásku. Obrábal ju svedomito a citlivo, aby jej nijakým hrubým alebo nerozumným činom neublížil. Pred začiatkom každej práce na poli zložil prikrývku z hlavy, prežehnal sa a povzdychol: "Pane Bože, pomáhaj!" Po ukončení práce zase poprosil: "Pane Bože, požehnaj!" Tieto slová dávali roľníkovi po jeho ťažkej práci potešujúcu nádej a istotu, že jeho práca nebola márna, ale že Pán Boh ju požehná a mnohonásobne odmení. A keďže zem roľníka nikdy nesklamala, mal ju ako svoju životelku v srdečnej láske. Mnohí roľníci, keď cítili, že sa blíži ich pozemskej púte koniec, dali si zapriať do voza a sediac na viazanici sena, previezli sa po chotári. Pri každej svojej roli zastali a aspoň pohľadom svoju zem pohladili a poláskali sa s ňou. Takto sa rozlúčili so zemou, ktorá ich živila a bola im nadovšetko drahá.

~~~~~ Michal Indrichovič

Prišli, odišli, spoločne vykročili ...

(Od 1. 6. - 15. 9. 1992)

Do našej farskej rodiny pribudli v tomto období nasledujúci najmladší kresťania-katolíci, ktorých medzi nami čo najsrdečnejšie vítame:

Sú to:

1. Dušan Tománek, syn Dušana a Romany rod. Fančovičovej, krst 13. 6.
2. Lenka-Anna Nováková, dcéra Pavla a Daniely rod. Hečkovej, krst 20. 6.
3. Denisa-Mária Danišová, dcéra Romana a Dáše rod. Krupanskej, krst 11. 7.
4. Dávid Hirner, syn Petra a Silvie rod. Zatkovej, krst 11. 7.
5. Adam Mruškovič, syn Petra a Eleny rod. Michlovičovej, krst 18. 7.
6. Tibor Štibraný, syn Petra a Jany rod. Ormandyovej, krst 22. 7.
7. Filip Müller, syn Richarda a Sony rod. Behulovej, krst 1. 8.
8. Urban Slovák, syn Ladislava a Márie rod. Čeligovej, krst 15. 8.
9. Patrik Koleňák, syn Antona a Ivany rod. Slobodovej, krst 15. 8.
10. Monika Čípelová, dcéra Jaroslava a Renáty rod. Slobodovej, krst 6. 9.
11. Juraj Zamborský, syn Ing. Petra a MUDr. Ivetty rod. Morvajovej, krst 6. 9.
12. Lucia Slobodová, dcéra Miroslava a Ing. Anny rod. Brestovanskej, krst 6. 9.
13. Kristína Nidelová, dcéra Jozefa a Emilie rod. Krchnákovvej, krst 13. 9.

Z našich radov odišli na večnosť

1. Dňa 5. 6. Štefan Kurinec, 34 rokov, pochovaný v Smoleniciach
 2. Dňa 18. 6. Eleonóra Počuchová, 63 rokov, Smolenice
 3. Dňa 21. 6. Karol Spevák, 57 rokov, Lošonec
 4. Dňa 27. 6. Františka Belicová, 77 rokov, prevoz z Boleráza, Lošonec
 5. Dňa 21. 7. Alexander Rábara, 81 rokov, Smolenice
 6. Dňa 24. 7. Rudolf Kolenič, 58 rokov, Smolenice
 7. Dňa 27. 7. Tomáš Šimek, 79 rokov, Smolenice
 8. Dňa 1. 8. Ján Jankovič 74 rokov, Lošonec
 9. Dňa 5. 8. Ing. Alexander Sitár 58 rokov, prevoz z Bratislavy, Smol. Nová Ves
 10. Dňa 8. 8. Anton Augustín 55 rokov, Lošonec
 11. Dňa 27. 8. Júlia Bitarovská, 65 rokov, Smolenice
- Bože, daj im život vo svetle, láske a pokoji!

Vernosť si sľúbili a spoločne vykročili

1. Peter Petrašovič a Ivana Lančaričová - dňa 25. 7.
 2. Dňa 1. 8. Igor Kanich a Renáta Sladičáková zo Záhoria
 3. 15. 8. Anton Koleňák a Ivana Slobodová
 4. 29. 8. Ivan Sloboda a Renáta Tománková z Lošonca
 5. 12. 9. Gabriel Cisár z Horných Orešian a Miriam Vrzalová z Dolných Orešian
- Želáme od Boha život v láske, svornosti a a vernosti!